

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr
Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1882.

18. szám.

Május 4.

A csillagok titkai.

Szép csendes éjben, holdas éjszakán
S az éjszakának myrjád csillagán
Meregve leng lelkem, tekintetem;
S lerázva róla minden földi nyugót,
A melybe bűnök szenvedélye fűzött,
Oly nyílt az út az ég felé nekem,
S ez utra lépve halkán, csendesen
A csillagoknak titkait lesem!

* * *
Nyílt könyv az égi bolt,
Csillag-betűkkel írvák lapjai
S betűiből szemem
Mindentudásodat olvassa ki.

Hisz ott, hol a bokor
Nyugodtan alvó kis madárt takar
S az éj felén a hol
A bék honát nem űzi el zavar;
Ott, hol a bérczi ér
Zsizsergve fut gyöp-útain tova,
Hol lágyan fürdik a
Rिंगó csalitnak illatos boga;
Ott, ott a nyugóvó.
Természet enyhe kebelén,
Ha égi boltodat
Nem az éjnek álmodó felén,
Minden sugárban, a
Mely rám mosolyg az égből Istenem,
Minden sugárban én
Mindentudásodat tekinthetem!

*
Nyílt könyv az égi bolt,
Csillag-betűkkel írvák lapjai
S betűiből szemem
Most nagy hatalmat olvassa ki.

Mert ott, ott, a hová
Az ember-ész nem hathat fel soha,

Hol tiszta légkörön
Emelkedik a szellemek hona;
A sphaerák aetherén,
Hol milliónyi égi test bolyong,
Örök törvény szerint
Hol jár, kel annyi lángoló korong;
A hol a földi ész
Fáradt madárként hull le, ott, ah ott,
Ha csendes, tiszta est
Feltárja hűn az égi boltzatot,
Minden sugárban, a
Mely rám mosolyg az égből Istenem,
Minden sugárban én
Mindenhatóságod tekinthetem!

*
Nyílt könyv az égi bolt
Csillag-betűkkel írvák lapjai
S betűiből szemem
Örök jószágod olvashatja ki.

A néma éjre, ha
Bibor hajnalt hoz Istenem kezéd
S az ébredők dalát
És hő imáit tárt szívvel veszed;
A jót s a nagy bűnöst
Biztos kezekkel óvod egyaránt
S szíved kegy-tengerét
Árasztod hévvel Te naponta ránk;
S a táj virágira
Ha hervadást hoz a nap lángheve,
Hálás imát rebeg
Hús alkonyatkor a föld gyermeke,
S minden sugárban, a
Mely rám mosolyg az égből Istenem,
Minden sugárban én
Örök jószágodat tekinthetem!

*
Nyílt könyv az égi bolt,
Csillag-betűkkel írvák lapjai

S betűiből szemem
Nagy Isten létedet olvassa ki.

A táj, mező, halom.
A völgy, a hegy, az álmodó vidék,
Az ér, a lomb, levél,
Mit lágyan ringat el az éji bék;
Az éji csönd s az éj
Néma felér merengő szellemem,
Ha szárnyain az ég
Titkos határit általszelhetem;
Mind, mind, de minden oh
Örök, nagy titkot súg, bűg érthetön,
Hogy egy az Isten ott
A felmosolygó csillagos tetőn.
És én a csillagok
Szelid fényében édes Istenem
Imázva szent, örök
És végtelen Léted tekintetem!

* * *
Szép, esendes éjben, holdas éjszakán,
S az éjszakának myrjád csillagán
Merengve leng lelkem, tekintetem;
S lerázva róla minden földi nyűgöt,
A melybe bűnök szenvedélye fűzött,
Oly nyílt az út az ég felé nekem,
S ez útra lépve halkán, esendesen
A csillagoknak titkait lesem!

Kalocsay Alán.

Az összekötő kapocs.

Marie Franc elbeszélése.

Anderson asszony hirtelen letette a kötést. A csemetyűt a kapunál oly erősen megrántották, hogy az öreg asszony összereszt. Hallgatózott . . . öreg szolgálója lassan a pítvar felé ment. Ugyan ki csemetgethet olyan erősen? A szokott látogatók tisztességesen jelentették magukat, és Anderson asszonynak évek óta mindig csak ugyanazon barátai voltak.

Ő özvegy volt, egyedül lakott a régi, kedves lakásban, melyhez annyi emlék fűződött. Rendes élete oly nyugodt és oly szabályozott volt, hogy ezen szokatlan zaj egészen idegen hatással volt Anderson asszonyra. Azon néhány perez alatt, míg szolgálója a kapuhoz ment, a legkülönbözőbb föltevészek váltották fel egymást gondolataiban. Ő ebben a pillanatban senkit sem várt, nem lehetett reménye semmi viszontlátásra, mely a szívet oly kellemes hullámozásba hozza; de nem tudta magát tartóztatni a megindulástól és hogy a multra ne gondoljon.

Épen a mai napon mult husz éve, hogy egy borzasztó fájdalom sújtotta szíve mélyében: épen husz éve, hogy egyetlen fia, az ő öröme, büszkesége, gondja, elszakadt tőle örökre. Mennyire szerette ő Györgyöt! Mily rosszul hálálta meg az az ő gyöngédségét! Hány éjet töltött magányosan, lesve fia visszatértét! Hányszor megszegte fia ígértét! Mennyit erőlködött, hogy tartsa őt vissza a végtetes lépéstől! És mégis, hogy ellenszegült, hogy megvetette a szülői szent tekintélyt! Mily hasztalanul küzdött az anya, hogy szeretetének egész erejével visszavezesse a jó utra a fellázadt fiut! S végre is bekövetkezett a kegyetlen, borzasztó kibongyolódás, melyet ő előre sejtett,

melytől annyira félt. Szegény anya! Fia hajthatlan volt, elment . . . És a házasság, melyet Anderson asszony minden áron meg akart akadályozni, megtörtént: az ő nevet fia a sárba hurezolta; György az ő örült szenvedélyét eléje tette az anyai áldásnak.

Soha azóta nem érkezett tőle egyetlen sor sem, melyben megbánását tudatta s bocsánatot kért volna; Anderson asszony még azt sem tudta, vajjon él-e fia? Daczára azonban haragjának, nem tudta még sem elfeledni soha egykor bálványozott fiát; de szülővárosában nem beszéltek többé róla, s azok, kik érdeklődtek sorsáért, azt mondták, hogy megváltoztatta nevét, hogy nyomát veszítsék.

— Asszonyom, mondá a visszatérő szolgáló, egy kalauz van itt a vasuttól. Bocsássam be? Sürgeti, hogy bocsássam be, pedig mondtam neki, hogy este nem méltóztatik senkit fogadni.

— Ha sürgeti, úgy hát alkalmasint nem várhat megbízatásával. Bocsásd be.

A kalauz nem volt egyedül: egy tiz éves gyönyörű kis lánykát vezetett, kinek kedves arca ellentétet képezett a becsületes ember nyers arcvonásaival.

— Anderson asszonyhoz van szerencsém?

— Igen, barátom.

— Meg vagyok bizva, hogy ezt a kis lányt adjam át a nagyságos asszonynak. Nagy utat tett a gyermek, nagyságos asszonyom; a fáradságtól nagyon ki van merülve; azt hiszem, a legsürgös dolog, szegénykét lefektetni. Isten önnel, kisasszonyka. Nagyságos asszony, ajánlom magamat.

A kalauz megfogta a gyermek kezét, megcsókolta, köszönt Anderson asszonynak és kiment, Ágota által kísérvé.

— Köszönöm önnek, jó uram, mond a szolgáló; a nagyságos asszony annyira meg van hatva, hogy eszébe sem jutott kegyednek vacsorát adni.

— Nem fogadtam volna el úgy sem. Szeressék ezt a gyermeket, szenvedett már eleget szegény, úgy hiszem.

Anderson asszony a meglepetéstől néma volt. A kis leány lassan hozzá ment.

— Nagyanym, édes anyáskám küldött magához. Azt mondta nekem, hogy nagyon jó, hogy meg fogja nekem engedni, hogy szeressem. Azt is mondta nekem, hogy kérjek bocsánatot nagyanyámtól azok számára, kik bánatot okoztak . . .

Elhallgatott; Anderson asszony tekintete elnémította. Szegény gyermek, nem tudta, kinek nevében mutatta be magát nagyanyjának! Azt a nőt, kiért György szakított vele, kinek emléke örökös gyötrellem Anderson asszonyra, hogyan szerethetné?

De a leányka oly szép, oly kedves volt, hogy a nagyanya szíve nem nyomhatta el szívében a legbensőbb megindulást. Fölebredt kebelében a szülői érzelménykönyörülete. Kitérta karjait s a gyermek kebelére sietett.

— Hogyan hívnak?

— Híbbó Zsuzsikának.

— Nem, kedvesem, Anderson Zsuzsikának.

Az ölébe vette, s elhalmozta csókjaival és könyökével fiának leányát. Zsuzsika nem hasonlított Györgyhez;

de ennek a gyermeknek mégis csak György volt az atyja.

— Honnan jösz, kedvesem?

— Nagyon messziről, nagyanyám. Kérem, ne beszéljen ma erről, mond reszkető hangon a kis lány: anyáéskám nagyon meghagyta nekem, hogy nagyanyám előtt ne sírjak.

Ismét anyját emlegeti! Keserü érzések ébredtek újra az öreg asszony keblében. A cseléd éppen e pillanatban lépett be, egy tálcán párolgó csokoládót és kalácsot hozva. Zsuzsika nem volt éhes, szíve elszorult, midőn szülei gondolt, s minthogy figyelmeztették volt őt előre, hogy a nagyanya egy kissé haragszik reájok, az okos gyermek ügykezett elnyomni könyveit és szeretetreméltó akart lenni, hogy az öreg nőt könnyőreletre indítsa. Kedves kis gyermek, azért küldtek-e, hogy te légy a béke angyala? kérdé magában a nagyanya.

Anderson asszony sokáig szemlélte az alvó gyermeket. Gyöngéd szeretete, melyet hasztalanul ügykezett elnyomni, visszakövetelte lelkében jogait. Zsuzsika álmában szólta atyját; aztán így beszélt: »Jertek mindnyájan nagyanyához, itt nagyon jó!«

Mily nyomorban s mennyi szenvedés közt élhetnek, gondolá a jó öreg asszony. Hisz a gyermek ruhája is eléggé mutatja, hogy György szegény. Nem azért küldte-e gyermekét a régi házba, melyből száműzve volt, hogy segélyért könyörögjön?

A jó öreg nagyanya egész éjjel virasztott. Jól ismerte fiát, ezt a lázadót, ki nem tudta legyőzni gögjét, bevallani hibáját, bűnösnek nyilvánítani magát. Fia később lenne szenvedni inkább. Tehát Zsuzsánna, — nem mondta a gyermek? — György felesége volt az első, kinek lelkében a békülés eszméje megfogamzott. A kis Zsuzsika látása csillapította lelkét, mely a kereszt tövé-nél már különben is megboesátott. Elhatározta magában, hogy a pazarlót vissza fogja fogadni; mert elválaszthatná-e Gyöngytől azt a kedves gyermeket, kit ő nem akart többé elhagyni? Elhatározta, hogy néhány nap múlva irni fog fiának s megírja neki, hogy jöjjön vissza. Zsuzsika lesz szíveik közt az összekötő kapocs, az iránta való szeretetből nagyanyja nem fogja többé visszautasítani a György feleségét.

Zsuzsika fölnyitotta szemeit és fölkiáltott: »Anyám!« Azután összekulesolta kezeit és áhitattal mormogá:

— Istenem! add, hogy nagyanyám boesásson meg nekünk!

Anderson asszony az ágy mellett ült. Egy óra múlva ezt a távsürgönyt küldte Györgynek: »Várom gyermekeimet s megáldom őket!«

(Francziából.)

Nagyági.

A meyeri torony.

Kedves arám! mi a legfőbb dísz, már tudnod elég volt;

Templomnál a torony, s emberi arczon az orr. Szűz szent Euphemiát a pogány így ékteleníté.

Mert nem akarta hitét sárba tiporni előbb.

Isten a szent szűznek csodaképen visszaadatta

Fődíszét, s diadalt így aratott az erély.

Kedves arám! e csodára neked száz év vala szúna

Isteni gondviselés által erős hit alatt;

Melynek hőse te vagy **Végh Pál** szentkeblü barátom,

A kit az isteni kegy szelleme tette hívott,

Drága szülőfölded tornyát kiemelni a földből,

Hogy tetején a kereszt fényben uralja a tájt;

S utmutatója legyen késő unokáknak az égbe;

Igy fog majd neveden kelni-nyugodni a nap.

Sántha Mihály.

Az éj leple alatt.

Egy rémes olasz történet.

(Vége.)

Mig így gondolkoztam, a léptek megállottak; azután más határozatlan irányban hallottam azokat. Óvatosan követtem s nem sokára egy érdes kölépésőn állottam, a melynek ezen olajfákkal beültetett magaslatokon mindenfelé találhatók. Hallgatóztam. Az én gyanus embereim alkalmasint itt mentek föl; mert lépteiket hallottam felettem hangzani. Három lépésőn felmentem; egy perczig minden nyugodt volt, azután egy nehéz tárgyat dobtak a földre.

— Csendesesen, mondá egy hang szemrehányólag: dolgozzatok! gyorsan, jól. Pszt! ki az? van itt valaki?

— Egy lépesővel fölebb léptem s lábammal egy szabadon álló kőhöz értem, mely dörömbölve legurult. Ezen negyedik lépesőről áttekintettem a körülfekvő tért, egy sík négyszöveget, mely látszólag fákkal volt beültetve. Ámbár szememet megerőltettem, csak fatörzseket különböztethettem meg.

— Egy menyét volt, magyarázta egy második hang, némi szünet után, mely alatt alkalmasint hallgatóztak, mig én alig mertem lélekzeni.

— Alkalmasint egy róka, vélekedék egy harmadik hang; ebből van itt elég.

— Remélhetőleg, felelé az első hang, nem szeretném, ha munkánkúál meglepne valaki.

— Én sem, én sem, vága közbe a másik kettő. Habár susogva beszéltek, értettem minden szótagot. De miért susogtak?

Az első hang ismét így szólt:

— Ez a gödör nem elég mély, ássátok mélyebbre! Vigyázzatok! Egy ásó folytonosan működött.

A gödör említése jelentős volt. Gödör, hogy valamit elássanak? Az elásandó tárgy alkalmasint már ott volt. Mi történhetett itt? Csakugyan nyomában vagyok-e egy bünténynek?

— Megállj! Elég, mondá az első hang és az ásó működése megszűnt. Hol van a »morto?« (halott) Hozzátok ide!

A »morto!« a hulla! Hajam meredezett. A kivánt tárgyat lassan hozzá cipelték. A leeresztés a gödörbe sokáig tartott és nehéznek látszott. Hallottam, hogy az emberek erőlködésökben nehezen lélegzettek; hallottam őket ide-oda járnai, alkalmasint, hogy munkájukhoz eszközöket hozzanak. Végre a földet behányták, három ásó gyors mozgásban volt és azután hallottam a frissen hányt talajnak letaposását. Pokoli gúnynyal tevél fel a borzasztó munkára a koronát az első hang, így szólván:

— És most pihenj nyugodtan meleg bölcsődben s el ne árulj bennünket!

Ezen gúnyszavakkal vett búcsut a gyanítható gyilkos áldozatától s két gazember büntetését elnyomott nevetésre indította. Erre mindnyájan elmentek: ketten fel a hegynek, a harmadik gyors léptekkel a mezőn keresztül, a város felé.

Néhány percig megmerevedetten állottam: azután én is a lehető leggyorsabban a városba siettem. Leirhatlan érzés kintott. Kezemmel épen barátom házkapujának kalapácsához nyultam, a mint az ajtó kinyílt és egy paraszt jött ki. Kérdeztem tőle, hogy otthon van-e az orvos. Igennel felelt és néhány hízelt szóval megjegyzést tett korai felkelésem felett. De képzeljék el borzalmamat, midőn hangjában az éjjeli dráma főkolompósáira ismertem! Szemébe néztem, egy valódi akasztófa-arc volt; azután beléptem a házba.

Curcio kezében a gyertyával a felső lépcsőfokon állt.

— Te vagy az? kiálta.

— Igen, én.

— Honnan a manóból jössz így átázva, ezzel a rémült arccal?

— Véletlenül szemtanuja voltam egy borzasztó tetnek a sötétsgben.

— Badar beszéd — mit álmold? Rémülten nézett rám.

— Jer hálószobámba s ott meg fogod hallani! mondtam.

Mihelyt benn voltunk, elmondtam neki a történetet, oly izgatottsággal és meggyőző erővel, mely ragályosan hatott. A szegény Curcio maga is egészen rémülten nézett ki, midőn két kezével hajába kapott és hevesen monda: ez lehetetlen, nekem csak rémlátomásom volt.

— Adná Isten! felelém. Mondd meg nekem, ki az az ember, a kit az ajtónál találtam?

— Sebestyén, az én szolgám, egy talpig becsületes ficzkó.

— A te talpig becsületes ficzkód egy gonosztevő! kiálték föl: ő volt a három közül az egyik és pedig az ő vezetőjük!

Ezen fölfedezésnek különös, váratlan hatása volt: félelem és harag eltűntek barátom arcáról, s ő szünni nem akaró, jóízű nevetésbe tört ki.

— Az én eperfáim! mond nevetve! most mindent értek. — az én eperfáim!

Most rajtam volt a sor öt bámulni. Néhány percbe került, míg újra visszanyerte nyugalmát, s nekem a következő magyarázatot adta:

— Már régóta meg akartam kísérteni, vajjon eperfaültetvények eredménynyel fognának-e járni hegyeinken: azonban többféle okból el kellett halasztanom a kísérletet. Ha a selyembogár-tenyésztést az olajtermeléssel egybeköthetnők, rossz termés idején ez nagy segélyforrás lenne reánk nézve. Meg kell jegyezmem, hogy vidékiünkön a nép határozottan ellene van az eperfaültetésnek: először, mert a nép minden újítástól fél, másodsor helyi hagyományból, melynek eredetét nem tudtam kifürkészni. Hajdan, ezen hagyomány szerint, a selyemtenyésztés főkereseti ága volt ezen vidéknek: az asszonyok a selyemfonodákban el voltak foglalva, de ennek következtében a férfiaknak éhezniök kellett vagy

pedig kiköltözniök. Ezen utóbbi állítás badarsága ellen küzdeni akarni annyi lenne, mint vizet hordani egy szitába; ez a népnek babonája. Néhány nap előtt egy barátomtól, kinek Piemontban nagy eperfaültetvénye van, hat fiatal fát kaptam kísérletre és Sebastianónak megparancsoltam, hogy ültesse el. Elejénte nagyon savanyu potát vágott hozzá, s miután hosszasan rábeszéltem, azt kérde, hogy elültethetné-e éjjel. Kérdém: »Miért éjjel?« ámbár okát sejtettem. Halld választát saját szavából, mely sok tekintetben tanulságos; ezt mondta: »Ha ezen fácskákat nappal ültetném, teljes életemben megbélyegzett ember lennék, és ez rossz lenne, mert feleségem s gyermekeim vannak; ha ellenben éjjel ültetem, midőn senki sem lát, akkor senki sem bizonyíthatja rám a gonosz tettet; és ha valaki gyanúsítani is akarna, akkor az én nem-em épen olyan értékű mint az ön igen-je.« Beleegyeztem kívánságába s így történt tehát, hogy fiatal fácskáimat éjjel idején kellett elültetni.

Curcio magyarázatának világánál az esemény elvesztette csalóka látszatát és természetes alakot vett föl. A betakart fej a fácskák gyökerei voltak, melyeket vászonba göngyöltek, hogy a föld ne hulljon le rólok; a »morto« (halott) Olaszországban igen szokásos kifejezés valamoly titkoszerű dologra nézve s annyit tesz, mint a mi titkunk. Sebastiano ördögi gúnya csak ártatlan, az alkalomhoz illő tréfa volt; gazember kinézése csak az én fölizgatott képzelődésem szüleménye volt. A borzasztó bűntényből nem maradt tehát egyéb semmi, mint hogy engem, annak felfedezőjét, kinevettek.

(Németből.)

Fordította: Xy.

TÁRCZA.

Vázlatok

az írás, a levél és a levéltitok történetéből.

(Folytatás.)

Az elősorolt írószereket már az ősz hajdankorban jóval felülmulta a papyrus. Ezen iróanyagot a régi egyiptomiak a Nil partjain embermagasságyúra növe papyrus-cserjéből készítették. Ezen kötelek, fátolok, sőt még főzelék készítésére is szolgáló nádnövényből a papyrust, Plinius szerint a következő módon állították elő: legelőször levágták az ágakat, úgy, hogy a 2 egész 4 láb hosszú törzs megmaradt. Egy növénynek körülbelül 20 szára volt. Ezeket hosszában meghasították, és a belső hárttyákat egy tü segélyével keskeny, két egész három ujjnyi széles szalagokban lefejtették akként, hogy egy szárból 20 vékony szalag került ki. Ezen szalagokat azután megmosták, egy fatáblán keresztben és rézsut egymásra rétegekbe rakták, egyenlően körülvágták és a föloldódás céljából, Nilusvizzel megáztatták, mely a ragados nedveket kihuzta; végre a rétegeket enyvel vagy mézgával forróvíz felöntése által összekötötték. Ezen anyag sajtóba került, mely azt összelapította, mire napon megszáritották s végül elefántfoggal vagy kagylóval kisimitották. A szent íróskorra alkalmazott papyrus 13 hüvelyknyi széles volt, közönséges használatra keskenyebb papiros divott. Miután az egyiptomiak a szeleteket egymáshoz enyvezték, hosszaságuk 2 lábtól egész 40-ig is terjedt. A turini muzeumban van egy 57 és egy 144 láb hosszú papyrus. — A papyrus vastagsága csak valamivel multa felül a mi mai közönséges írópapirosunk kétszeresét; a jobb papyrus világos sárga vagy vereses színű volt, a rosszabb sötétbarna vagy fehéres.

A papyrus elpusztíthatlan tartósságáról fényes tanúságot tesznek a négy-ötezer éves régi tekeresek, melyeket a thebai királysirokban találtak. Egyiptom határain túl a papyrus csak akkor lett ismeretes, midőn Psammetich király 660 körül Kr. sz. e. a vele szövetséget kötött görögöknek megengedte, hogy Naukratis városban kereskedelmi gyarmatot alapítsanak, miáltal a titokteljes ország más népekre nézve hozzáférhetővé lett. A görögöknél Perikles idejében egy iv papyrus 8 drachmába, a mi pénzünk szerint mintegy 2 írt 60 krajczárba került.

A hajdani egyiptomiak nagyon szerettek írni, s az ő igen kifejtett bürokracziájuk ötezer év előtt aránylag ép annyi haszontalan irkafirkát halmozhatott össze, mint mai napság a mi hatóságaink registratúráiban szokott felhalmozva lenni. A papyrus igen nagy ára mellett kevésbé vagyonos emberek kerestek és találtak eszközt az íróanyagra szükségelt kiadások megszorítására; tudniillik agyagcserepekre, simított fadarabkákra írtak. Fekete tintát vízből, mézgából és szénporból készítették, sárga és veres íráshoz sárga földet vagy ólom-éleget használtak. Irónáddal vagy ecsettel írtak. Mint számos kép mutatja, a legrégebbi egyiptomi emlékeken az írás ezen neme igen régi. Az író guggolva balkezelével fogja felső végénél a táblát, mely egy talapon nyugszik, míg jobb kezének hüvelyk és mutató ujjával az írónádat az írotáblán vezeti. Kezdetben az írás függőleges oszlopokban jobbról balra futott, csak később kezdtek vízszintes vonalakban írni.

A pergamentet (pergamena membra) Kr. sz. e. a harmadik század közepe óta kezdték írószerül alkalmazni s használata messze egész a középkorba terjed. A pergamenthez a legjobb anyagot a kecske és borjú bőr szolgáltatta. A pergamentet az írónak használat előtt le kellett vassal kaparnia, tajtkővel lesimitania és krétával elkészítenie. A repedéseket és lyukakat beragasztották vagy összevarrták. Írószerekül szolgáltak a középkorban ólom-vonalzó, tinta, nád (később tollak is) tajtkő, kés és szivacs. A nádatak csomag számra (fascies calamorum) vették; metszőökre a tollkés (scalprum librarium) szolgált; az írásban megtompult nádat tajtkővel élesítették meg. Tintatartóul közönségesen szarut használtak, mely az íróasztalnak egy nyílásába volt illesztve.

A papiros, a legfiatalabb írószer, mely a többi mind kiszorította, eredetét mély homályba burkolta, s a chinaiaknál állítólag már ösödök óta gyártották gyapotból. Samarkand meghódításakor (704 Kr. e) az arabok megismerték s később bevitték Spanyolországba. Az arab uralom bukásával Spanyolországban a papirosgyártás legelőször Olaszországba s ármazott el. Milano és Velence látta el a tizennegyedik század elejéig Európa délkeleti részeit papirossal, míg Éjszak-Németország Franciaországból fedezte papiros-szükségletét. Ekkor kezdett a papir-gyártás lassankint Európa többi részeiben is meghonosodni. A tizenharmadik században keletkeztek a pósták, a mi a papirgyártásra befolyást gyakorolt, minthogy a levélzállítási díjra való tekintetből, a mely súly szerint szabattott ki, ügyekeztek könnyű, vékony papirost gyártani, melyet elneveztek póstapapirosnak. Ez óta a papirgyártás folytonosan fejlődött s a fejlettségnek bámulatos magasságára emelkedett, melyről őseink még álmodni sem mertek volna.

A mily régi maga az írás, kétség kívül oly régi annak alkalmazása távolba való üzenetekre, azaz levélírással. Ktesias jelentése szerint már Semiramis királyné (2000 évvel Kr. sz. e.) levelet kapott legyőzőjétől Stabrobates indiai királytól. A fölfedezett papyrus-tekeresekben nagyszámu ó-egyiptomi levél van fentartva.

Időszámításunkelőtt már a harmadik évezredben az egytomi nyelvben saját kifejezés van a »levélhordó« fogalmának megjelölésére. Saját sürgönyfutárok, kiknek pontos továbbszállítása váltott lovak felállítása által volt biztosítva, továbbították a nagy kiterjedésű kormányi levelezéseket. Egyiptom műemlékein számos ábrázolás mutatja, hogyan nyújtják át a futárok Pharaónak a levéltekereseket. Egy papyrusban, mely idejét tekintve, Mózes kortársának látszik lenni, egy levél fordul elő, mely rendkívül érdekes művelődéstörténeti tekintetben. Leirást ad Pharao Ramses városáról, melynek építésénél a zsidóknak kevéssel Egyiptomból történt kivándorlásuk előtt, kemény hűbéri szolgálatokat kellett teljesíteniök. Ezen városból ír urának a királyi író Penbesa. A levél így hangzik:

»Eletet, egészséget és erőt! Azért küldöm e levelet, hogy megörvendeztessem az én uramat. Midőn Pá-ba (Remessu-Mari-Amen) megérkeztem, jó állapotban találtam. Igen szép város, melyhez fogható a thebai gyarmatok között egy sincs. Földjei a legjobb dolgokkal és mindenféle élelmi-cikkkel bővelkednek: tavai telve vannak halakkal, vizeit vizimadarak élénkítik; rétjei buján zöldelnek. A mézédességű Aden-Roga növény az ő vízűs mezőin terem. Rozsban és árpában nagyon gazdag. A kakemei szőlő, a remai mocsárok veres halai, halak az Euphratesben, só és szikso, szóval mindenféle kincs bőségben van falai között. A ki ezen városban lakik, az örvend, itt nem gyűlölnék senkit; a kicsinyek ugy élnek, mint a nagyok. Ülünk tehát mennyei ünnepeket tiszteletére! Eljő hozzá Tuw városa papyrosával, Psahor város rózsatöveivel. A tengerparti lakók hódolatul angolnákat és Adu halat hoznak neki. Az aanaxtui nemesek ünnepi ruhákkal vannak földszítve — fejük jóillatú olajjal megkenve — uj parókákban — kezeikben virágbokrétákat, a Pa-Hathor zöld ágait, a Pa-Hur koszoruit viszik Chokak ünnepének reggelén. Mindegyikök hasonlít szomszédjához. Az aanaxtui méhsör édes — gránátboruk olyan mint a tűz — likörjök Aunu gyümölcseinek ízével bír és mézzel van készítve; a sör Quadiból jó, az édes olajok a Sagabai folyóról. A hatalmas király édes kedvencei a memphisi kapu előtt vannak. Mindenütt öröm uralkodik s akadály nélkül terjed el mind a két Egyiptomban. (Bibliothèque de l'école des hautes études, 12 köt. Paris 1873.)

Ha az egyiptomiak már a legrégebbi időkben gyakorlottak voltak a levélírással, nem csodálkozhatunk, hogy a szentírás az egyiptomi műveltség által befolyásolt zsidóknál már korán említést tesz a levélírásról. A legismertebb Dávid király (1500 Kr. e.) levele vezéréhez Joabhoz. 140 évvel később Jezabel leveleket írt Ahab nevében, bepecsételte és elküldte a legidősebbeknek.

(Folytatása köv.)

A csillagok közt.

Csillagászati utirajz.

Az emberi ismeretek egyetlen ága sem mutathat fel az egész gondolkozó tehetségben oly teljes fölforgatást, mint a csillagászati tudomány. A 19. században mosolygunk a régiek nézete fölött, mely a földet a világtér központjának tartotta, és a mely felett az égboltozat a rája erősített csillagokkal mozog. Most tudjuk, hogy tekintetünk végtelen terekbe merül, melyekben a csillagok, mint a földünkhöz hasonló világok, Isten örök törvényei szerint forognak. Az ember kutató szelleme most a számok segítségével s óriási telescopjaival a világtér távol vidékeire merészkedik. Vajjon e világtetek — önkénytelenül kérde az ember, — melyeket látunk, jobb, szebb világok-e, mint a mi földünk s vajjon lakják-e, mint földünket, észtehetséggel megáldott lények? Talán nem lesz éreketlen, ha a tudományos kutatások eredmé-

nyeinek világító fáklyájánál a gondolat szárnyain egy kis körutazást teszünk naprendszerünk csillagai közt.

Legelőször tekintünk a Holdba, mely oly barátságosan tekint reánk szelid arczával s ugysis legközelebb van hozzánk. Lerázzuk tehát a Föld porát lábainkról s szédítő gyorsasággal repülünk feléje. Hegyek, völgyek, folyók, városok szemlátomást összezsugorodnak alattunk, már a Föld légkörnyén túl vagyunk s oly gyorsasággal haladunk, amint épen csak a gondolat szárnyain lehetséges. Amint visszapillantunk, magunk mögött a Földet egyre kisebbedni látjuk. Most úgy tűnik fel előttünk, mint egy nagy világteke, melyet párorbiték vesz körül, a mely csak olykor-olykor engedí átvilágítani a Föld fölületét.

Most már szép darabot utaztunk s már körülbelül 37.000 mértföldet hagytunk magunk mögött, úgy hogy még csak mintegy 13.000 mértföldre vagyunk a Holdtól. Itt megtehetjük azon érdekes tréfát, hogy leejtjük kalapunkat. A mint azonban nagy bámulatunkra észreveszszük, kalapunk nyugodtan függ a levegőben, akármerre toljuk, nem esik le. Oly pontra értünk tudnillik, hol a Föld és a Hold vonzereje egymást ellensúlyozzák, mi által természetesen hatásuk megszűnik.

De távozzunk innen és dobogó szívvel ereszkedjünk le a Holdra. Azonban mily borzasztóan pusztá látvány tárul szemünk elé! Egyetlen növényt, egyetlen állatot, egyetlen embert nem látunk; a mennyire csak szemünk ér. nem látunk egyebet szétrepedezett hegyeknél és síkságoknál. Megrémülve elkiáltjuk magunk, mindazáltal nem halljuk saját hangunkat; mi az, siketek vagyunk? — A Holdnak tudnillik nincs — légborítéka s a hang nem terjed tovább. Ezen pusztaságban halotti csend uralkodik, melyről nekünk, földlakóknak alig lehet fogalmunk. Ha azonban a Holdnak nincs levegője, nem lehet vize sem, mely levegő nélkül azonnal elpárolog, s víz nélkül a Holdban semmi szerves élet nem képzeltető. A Hold tehát, a mint itt meggyőződünk, merevedett és holt hegyes kötömeg, melyen nagy félelem és aggodás kezd bennünket elfogni. Miután azonban már idáig utaztunk, tekintünk mégis egy kissé körül. A járásnál azonban különösen könnyűnek érezzük magunkat, a lábunkkal alig érintjük a talajt s inkább lebegni látszunk. A Hold vonzereje, mint épen most önmagunkon tapasztaljuk, csekély tömege (súlya) miatt mintegy hatszorta csekélyebb a Földénél. Egy felnőtt ember itt körülbelül 10 kilogrammot nyom. Nagyon könnyű dolog tehát egy 20 láb magas halomra ugrani vagy egy 50 láb széles örvényen átszöknelni.

A merre csak megyünk a Holdon, csupa meredek hegyeket látunk, melyeknek valamennyiöknek sajátos, szabályos alakjuk van, mely a földi vulkánok tölcseireihez hasonlít. Gyűrűalakú emelkedések, melyeknek közepén mély sülyedések van. Ezen »gyűrűhegyek« közöl, a mint őket a Földön elnevezték, sok jóval nagyobb, mint a földi tűzhányó tölcseirek, s azon felül, mint itt látjuk, számos repedéssel és hasadékkal vannak ellátva. Ezen hatalmas tölcseirekből sugárszerű kiágazások húzódnak tova, melyek egy némelyike, a mi számításunk szerint, száz mérföld hosszuk is vannak. Úgy látszik, mintha ezek lávafolyók maradvékai lennének, melyek egykor a tevékeny Hold-vulkánokból ömlöttek. Egy meredek gyűrűhegyen mentünk épen keresztül és egy részhez jutunk, mely inkább lapos; itt egy messze húzódo mélyedést látunk, mely mint egy kiszáradt folyam-ágy kigyózik a síkságon végig. Amott, hol a sziklafal körül törekszik előre, mélyedés van, mely hasonlít a földi folyók által eszközölt kimosásokhoz. Ezek tehát világos jelek lennének arra nézve, hogy a Hold felületén egykor víz volt.

Megérkezésünkkor a megvilágított felületnek széléhez közel szálltunk le. Vándorlásunk közben azonban mindinkább a központba értünk s most borzasztó forróságot érzünk, mely visszatérésre kényszerít. Egyéb iránt nem esoda, a Hold nappalja mintegy tizennégy napig tart, s a Nap ezen idő alatt folytonosan a kótalajra süt. Azonban tekintünk meg a Hold tulsó oldalát is, mely a Föld lakóinak tekintete elől mindig és örökké el van fordítva s ezeknek nem csekély fejtörést okoz. Nagy kiábrándulásunkra azonban azt tapasztaljuk, hogy a Hold titokzatos tulsó fele valószínűleg nem különbözik a Föld felé fordított féltekétől. Itt is számos gyűrűalakú emelkedések vannak sötét árnyékszerű mélyedésekkel. De a Holdon már eleget láttunk, vegyünk tőle búcsút.

Utazunk a Napba s nézzük meg közlelől ezt a csillagot. A Hold már megettünk van, még csak olyan nagy, mint egy borsószem, a Föld pedig mint egy lapda, most azonban észrevehetjük, mily meglehetősen gyorsan halad a Föld pályáján a Nap körül, míg a Hold még gyorsabb sajátos ivgrásokban követi.

De mi vonul el oly nyilsebességgel mellettünk? Egész raja nagy és apró testeknek, melyek nagy ívben a Nap felé sietnek. Majd sürűbben, majd szétszórtabban vonulnak, az egyes rajok közt azonban összefüggés van s a Napot óriási gyűrűben táncolják körül. Minden részecske maga körül látszik forogni s az apróbbak a nagyobbak körül keringeni, úgy, hogy az egész folytonos keringésben és hullámszásban van. Ezek lebvény-testesek, melyek ha alkalmilag a Föld közelébe jutnak, mint hullócsillagok és meteorokévek annak légkörnyébe hullanak.

De ime, már Földünk szomszéd bolygója: Venu s jó utunkba. Gyönyörű látványt nyújt s pompás fényözönt küld felénk. Meglehetősen hasonlítani látszik a Földhöz, mert világosan megkülönböztethetünk rajta tengereket és szárazföldeket és látunk alacsony és magas hegyeket. Sűrű légboríték veszi körül fölületét és majdnem olyan nagynak látszik, mint a Föld. Csak forgási tengelye nagyon ferdén hajlik a Naphoz, s ily formán nyár és tél rajta sokkal elütöbbeck, mint Földünkön. Ehhez járul még, hogy a Venuson kétszer olyan meleg és viláosság van, mint a Földön, mert öt millió mértfölddel közelebb van a Naphoz, mint a mi Földünk.

(Folytatása következik.)

RÖVID HIREK.

* **Erzsébet királyné** ö Felsége mult hó 17-én, délután különvonaton Budapestre érkezett. Az indóháznál nagy lelkesedéssel fogadták.

* **Nagylelkü alapítvány.** Troll Ferenc pécsi apát-kanonok a péterfillérek intézménye javára 10.000 frt alapítványt tett. Rövid pár év alatt 50.000 frtot áldozott egyházi és közoktatási czélokra. A dieséret elnémul, szólnak maguk a fényes tettek.

* **A könyöradományok gyűjtése** körül régtől fogva sok visszaélés történt s az adakozó közönség nem csak zsarolásnak, hanem gyakran csalásoknak is volt kitéve. A belügyminiszter most rendeletet adott ki, mely czélszerűen szabályozza a könyöradományok gyűjtését. Országszerte való gyűjtésre kizárólag csak a belügyminiszter adhat engedélyt. Egyes törvényhatóságok területére az illető hatóság első tisztviselője (alispán, polgármester, Budapesten a rendőrkapitány) adhat engedélyt két havi időre és csupán olyanoknak, kik állandóan e törvényhatóság területén laknak; nem adhatnak engedélyt más hatóság területén való gyűjtésre, sem pedig arra, hogy az alattok álló területen más hatóság alá tartozó egyén gyűjthessen. Községek egyáltalában nem adhatnak engedélyt adományok gyűjtésére. A gyűjtés

csak bekötött, lapszámozott, átfűzött és a hatósági pecséttel ellátott gyűjtőkönyv mellett történhetik; a könyv első lapjára irandó az engedély, a második lapra a gyűjtő személy-leírása; a gyűjtő személy köteles minden községben az előljárásnál jelentkezni, magát igazolni. A hatóságok az engedélyekről jegyzéket vezetnek s ha a gyűjtés meghatározott célra, például templomra stb. történik, a hatóság ellenőrzi a pénz fölhasználása módját. Az engedély nélkül gyűjtők fenyítő eljárás alá esnek.

* **Jacobey Károly** jeles egyházi festőnk f. hó 1-től kezdve a VI. ker. sugárúti 58. számú házba (IV. emelet 10. ajtó) tette át lakását. Szolgáljon ez egyszersmint válaszul egyik igen tisztelt vidéki ismerősünknek, ki nálunk pár nap előtt ez iránt kérdést tett.

* **Halálozás.** **Kolossy Antal** nagy-váradi e. m. tisz. kano-nok, nyugl. kerületi alesperes és szilágy-somlyói plébános életének 70-ik, áldozásának 46. évében, a halotti szentségek ajta-tos felvétele után, mult hó 25-ikén végelgyengülésben meghalt. Hült tetemei mult hó 27-ikén tétettek öröknyugalomra. Béke hamvaira.

* **Aschbach József**, a bécsi egyetem hírneves történelmi tanára, meghalt 80 éves korában. Sok becses és kitünő történelmi munkát s egy általános egyházi lexikont is írt. — **Bécsi előkelő hölgyek** a szent István-templom számára negyvennyolcz négyzög méternyi óriási szőnyeget hímeztek, melynek költségeihez Erzsébet királyné, Stefánia trónörökösne és Mária Valéria főhercegnő szintén hozzájárultak.

* **A panamai csatornával** Lesseps, mint Versaillesban a tiszteletére rendezett lakomán mondá, 1888-ban remél elkészülni.

IRODALOM.

— **Endrényi Lajos** és társa könyvnyomdája és kiadóhivatala Szegeden, az elhunyt **Nyizsnyai Gusztáv** kitünő zeneszerző összes zeneműveinek kiadására vállalkozott s felhívást bocsátott ki előjegyzésre. A gyűjteményben lesz összesen: Egy magyar mise énekhangra orgona- vagy zongora-kísérettel. 60-nál több dal egy énekhangra zongora-kísérettel. 10 férfi négyes (ezek közt van a magyar mise is). 33 zongora-darab. 5 palotás zongorára. 2 palotás hegedűre. 3 zongora-ábránd. 1 hegedű-ábránd. 1 gyász-induló. 5. hallgató-magyar zongorára. A teljes gyűjtemény 6 füzetben fog megjelenni. Előjegyzési ár egy füzetre 1 frt 20 kr. A megrendelések május hó 5-éig elfogadtnak. Az 1. füzet június közepén fog megjelenni.

— **Felhívás** ily című munka előfizetésére: „**Bosznia és Hercegovina története a legrégebb kortól napjainkig.**” (Különös tekintettel Magyarországhoz való jogviszonyára.) Három évvel ezelőtt megírtam Bosnia és Hercegovina történetét, illetőleg jogviszonyát Magyarországhoz, Árpád- és vegyesházi királyaink idejéből. Fárasztó munka volt ez, mert századok fakasztotta forrásokból kellett az anyagot összeszednem, mivel ezzel előttem senki sem foglalkozott. S talán épen ezen áttörő fáradságot akarták megjutalmazni tekintélyes napilapok és egyetemi tanárok elismerő nyilatkozatai monographiám fölül. Ezen kedvező fogadtatás ösztönzött a munka folytatására, úgy hogy most a két tartomány történetét a legújabb korig, az 1879-ki pacificatioig kiegészítve, egy összefüggő, teljes s a lehetőségig kimerítő tájékozást vagyok szerencsés a t. magyar olvasó közön-ség kezébe adni. A munka 15 íven díszes kiállítással júniusban fog megjelenni. Ára egy forint. T. gyűjtőimnek 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedem. A megrendeléseket nevemre czímelve, levelezési lapon vagy ezen iv visszaküldése által kérem

eszközölni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékoz-hassam magamat. Nagyszombat, 1882. april 3-án. **Dr. Komlóssy Ferencz**, bölcsésztudor, okl. főgymn. tanár, Esztergom egyh. m. áldozár.

— „**A jó pásztor**“ című egyházszo-noklati folyóirat VII. füzete megjelent s kilencz szent beszédet tartalmaz husvét utáni ötödik vasárnaptól bezárólag pünkösöd-hétfőig terjedő időszakra. Megjelenik havonként egy füzet. Előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Előfizethetni H a jó s s y Gy. Kri-zánt szentferenczrendi áldozár, szerkesztő-kiadónál Rév-Komá-romban.

— Megjelent s beküldetett: „**Ágnes asszony.**“ Arany János-tól. Értekezés. Irta Thewrewk Árpád. Budapest. Nyom. Bagó Márton és fiainál. 1882. Nagy 8-rét 1—20 lap. Ára 30 kr. Greguss Ágost fölfogását czáfölfja s ezzel szemben kimutatja Ágnes asszony bűnösségét.

MINDENFÉLE.

Lavigerie bibornok legujabb alkotása az új apostoli intézet Maltában. Az afrikai hitküldéreknek tudvalevőleg szándékukban van Afrikát afrikaiak által téríteni meg. Ez okból főleg oda töre-kednek, hogy lehetőleg sok afrikai gyermeket vallásos neve-lésben részesítsenek, hogy így bennök segéd-társakat nyerjenek az evangélium hirdetésére. E mellett azonban egyáltalán nem az a cél, hogy mindezen gyermekek papokká képeztesse; hivatá-suk választásában teljesen szabadok. Különösen nagy segélyt vár-nak jó keresztény orvosoktól s jelenleg két fiatal arab tanulja az orvosi tudományokat a liliei egyetemen. Közép-afrikai vagy sudani négereket azonban, kik hazájok nagy forróságához vanak szokva, éjszaki intézetekben nem lehet elhelyezni, mert igen gyorsan elvesznének. Miután Maltának kedvező éghajlata mellett jelentékeny katolikus főiskolája van orvosi tudományok számára is, Algir nagydemü érseke, kit XIII. Leo pápa ő Szentisége a missiók körül szerzett érdemeinek elismerésül bibornokká neve-zett, — elhatározta szent Lajos néger intézetének Karthagóból Malta szigetére való áthelyezését. Jelenleg 20 növendék van benne elhelyezve, kiket a saharai hitküldérek a warglai és metlili oázison szedtek vagy Közép-Afrikában a rabszolgaságból vásá-roltak meg. Katolikus körben ezen fiúcskák hasznos ismeretek-kei megtanulják a katolikus erények gyakorlatát. Lavigerie bibornok ezen intézettel Maltában egy apostoli iskolát egyesített fiuk számára, kik hivatást éreznek papi pályára. Az iskola a mult őszzel október 15-én nyitott meg s jelenleg 25 növendéke van, kiket a nagy számmal jelentkezettek közül szemeltek ki. Adja Isten, hogy a valóban apostoli vállalat a legjobb gyümölcsöket teremje Cham szerencsétlen utódai számára. (Die kath. Missionen.)

Egy sokat utazott hitküldér a régi időkben. A harmadik nemzetközi földrajzi congressuson, mely a mult őszzel Velenczé-ben tartatott, Lesseps megnyitó beszédében megemlékezett a híres olasz felfedezési utazókról a középkortól a legújabb időkig s nem feledkezett meg beszédében a hitküldérekről sem. Ezek között különösen kiemelte Ordovico de Por-denone (1285—1331) szent-ferencz-rendi atyát, ki beutazta Azsia legtá-volabb vidékeit s tapasztalatairól nagybecsű jelentést hagyott hátra. 1314-ben indult el Velenczéből, legelőször Konstantiná-polyba ment; azután prédikált Boszniában, Hercegovinában, Magyarországon és Lengyelországban, majd Orményországban és Perzsiában időzött és elment egész Tatárországba. Innen Razanba és Jezdóba utazott, honnan Bagdádba fordult, minde-nütt hirdette Isten igéjét. 1322-ben Indiában találjuk, nem

messze Bombaytól, hol a pogányoktól sokat szenvedett. Onnan hajón eljutott a malabari partra, Madrasba, Ceylonba, Sumatrába, azután Javába és Patenbe. Majd hosszas utazás után Zapában lépett föl. Marco Polo Ciamba-jában, Déli Cochinchina egyik tartományában. A fárardhalan apostol ekkor egyenesen éjszaka fordult, meglátogatta Chinát s három évig Pekingben tartózkodott, hol az aggastyán, 80 éves Juan de Montecorvino püspököt még látta. Visszatért Európába, hogy apostoli munkásokat toborozzon, s bejárta egész Ázsiát, utját Tibeten át véve. Végre szerencsésen visszaérkezett Olaszországba, de azután nemsokára meghalt szerzetének udinei zárdájában, még alig 46 éves korában.

Építészeti szépités. Egy börszianerből lett báró megnézte uj, majdnem kész nyári lakának homlokzatát s a vele volt építész megjegyzé: »Ha az alkalmazott tornyok nem tetszenek, úgy könnyen eliminálhatók.« — »Oh, a tornyok igen csinosak, de ha eliminálva még szebben néznek ki, úgy hát akkor elimináltassa meg őket építész ur; a költséget nem fogom sajnálni.«

Az önkénytesek gyakorlatánál. Egy önkénytes köp a sorban. A tizedes, egy vén baka, észreveszi s bosszusan fölkiált: »Ezer millió bomba, ezt ne lássam többé! Itt nem köpünk a sorban; nem vagyunk itt urj szalouban.«

Pontos óra. Taposy elmegy a városház előtt, melynek toronyórája ötöt mutat. Egy negyedóra múlva megáll a harmadik utcában egy órá előtt, melynek kirakatában a szabályzó óra szintén ötöt mutat. »Mily pompás óra, kiált föl, épuj jár, mint a városház torony-órája.«

Elmés kérdés. Egy gyalog ezred megy az utcán, élén a katonai zenekar. Pista kérli: »Anyám, mondd csak, mi hasznukat veszik a katonáknak, a kik nem muzsikuskok?«

Testvéries osztozás. »Zsuzsika, megosztottad kis ücsédél, a mit adtam?« — »Igen, anyácskám, a csokoládét megettem és a szép papirost, a mibe csomagolva volt, Józsikának adtam. Ó nagyon szereti a szép, tarka papirost.«

Szerkesztői üzenetek. X-nek: Az ígért beszélyt várjuk s a többi dolgozatokat is szívesen vesszük. — K-nak: Levelet írunk s abtan megtalálja válaszunkat a kérdéses ügyre vonatkozólag. Cikkét adni fogjuk, csak egy kis türelmet kérünk, mert bizonyos sorrendet kell tartanunk. — *Névtelenek:* A beküldött versek nem válnak be. Ügykezzék szabatosabban írni s akkor talán közölhetünk egyet-mást dolgozataiból.

HIRDETÉSEK.

Alólírott nál kapható:

A boldogságos Szűz Mária hava.

Imakönyv a májusi ájtatoskodók számára.

Írta: **Mindszenti Gedeon.**

Papírba kötve **45** kr. — Vászomban kötve **80** kr.

Eger 1882.

2-5

Szolcsányi Gyula.

P. Weninger X. F. Eredeti, rövid s gyakorl. szt. beszédek az év minden ünnepére. Ára bérmentesen küldve, (ha az összeg utalványoztatik) — **95** kr.

P. Weninger X. F. Eredeti, rövid s gyakorlati szt. beszédek az év minden vasárnapjára. Ára bérmentesen küldve (ha az összeg utalványoztatik) **1 frt. 5 kr.** Kaphatók Egerben, Szolcsányi Gyula könyvtárusnál. 6-15

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest, 1882. Nyomatott az **Athenaeum** r. társ. nyomdájában (Ferenziek-tere Athenaeum-épület).

Lipót-utca 6. sz.

HOFFMANN KÁROLY
budapesti temetkezési vállalat

IV. kerület, Lipót-utca 6. szám.
VI. kerület, nagy mező-utca 10. szám.

Elvállal temetkezéseket 6 különféle osztályzat szerint s elismert olcsó árakon **15, 20, 25, 40, 60** és **400** forint felül.

Halott-szállítást
előírat szerint kétszeresen elzárható érczkoporsókban a bel- és külföld minden irányában. Nagy raktár fenyeztet és fényemással bevont

fa- és érczkoporsókban.
Továbbá minden a temetkezési szakmába vágó tárgyak, felszerelések, tarlatan, selyem és atlaszban.

Diszes ravatalok.
ábrándsirkoszorúk moha, fű vagy levélalakban.
A t. gyászoló családok kívánalmára tejes részletezett árjegyzékek könyvalakban rendelkezésre állanak. 5-10

Lipót-utca 6. sz.

Dr. Katsch Egészségi kávéja

Dr. Katsch Ferdinánd

vénye szerint **Stuttgartban**

egyedül valódiilag gyártva

Franck Henrik fiai által
Ludwigsburgban.

Teljesen pótolja
a valódi kávé!

Tejjel élvezve, ajánlatos mint

jóízű erős

NÉP-TÁPSZER;

vagyis oly kávé, mely az idegeket nem támadja meg, ellenben igen egészséges, tápláló és könnyen emészthető; kétszeresen ajánlható oly egyéneknek, kiknek gyomruk gyenge, szív- és idegben szenvedőknek, valamint igen finom kávé-illatánál és nagy olcsóságánál fogva azért is, mert — valódi kávé hozzáadása nélkül is — főzhető.

Kapható az ország minden nagyobb és kisebb fűszerkereskedésében és a legtöbb gyógytárban. 6-10